

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.4.2011
COM(2011) 217 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ενεργειακού Προγράμματος Ανάκαμψης

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την υλοποίηση του ευρωπαϊκού ενεργειακού προγράμματος ανάκαμψης

1. Το Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Πρόγραμμα Ανάκαμψης: από την έναρξη στην υλοποίηση

Το Ευρωπαϊκό Ενεργειακό Πρόγραμμα Ανάκαμψης (ΕΕΠΑ), που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ 663/2009¹, είναι μια από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες που ανέλαβε η ΕΕ για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης που ξέσπασε το 2008. Με το ΕΕΠΑ συγχρηματοδοτείται χαρτοφυλάκιο επιλεγμένων ενεργειακών έργων, με σκοπό τη στήριξη των κεφαλαιουχικών δαπανών στην ευρωπαϊκή οικονομία, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην επίτευξη βασικών στόχων της ενεργειακής και κλιματικής πολιτικής της ΕΕ.

Έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος αφότου δημοσιεύθηκε η πρώτη έκθεση για την υλοποίηση του ΕΕΠΑ, τον Απρίλιο του 2010². Και στα τρία σκέλη — ενεργειακή υποδομή, υπεράκτια αιολική ενέργεια, δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα — έχουν ξεκινήσει οι κατασκευαστικές εργασίες και προκύπτουν επενδυτικές δαπάνες. Τρία έργα υποδομής έχουν ήδη ολοκληρωθεί και τεθεί σε λειτουργία, ενώ άλλα είναι στο στάδιο της κατασκευής ή της ανάπτυξης. Το ΕΕΠΑ έχει αποδειχθεί πολύτιμο εργαλείο σε επίπεδο ΕΕ, το οποίο έχει επισπεύσει την υλοποίηση των μεγάλων ενεργειακών έργων και ανταποκρίνεται στο ρόλο του ως κινητήρα για την οικονομική ανάκαμψη. Επιπλέον, το πεδίο εφαρμογής του ΕΕΠΑ έχει επεκταθεί, καθώς τα αδιάθετα κονδύλια διοχετεύονται στην ενεργειακή απόδοση και στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Αυτό επιτεύχθηκε μέσω της τροποποίησης του κανονισμού ΕΕΠΑ³, η οποία εγκρίθηκε γρήγορα χάρη στην καλή συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.

Το ΕΕΠΑ αποτελεί βασικό μέσο για την επίτευξη των στόχων της ενεργειακής πολιτικής που καθορίζονται στο άρθρο 194 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επιβεβαιώθηκαν προσφάτως από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 4ης Φεβρουαρίου 2011. Έχει αναγνωριστεί επανειλημμένα ο ρόλος του ως κινητήριας δύναμης και καταλύτη για την υλοποίηση των έργων. Συγκεκριμένα, στη «δέσμη μέτρων για την ενεργειακή υποδομή»⁴, αναγνωρίζεται ότι το πρόγραμμα συνέβαλε στην κινητοποίηση πόρων για έργα υποδομής και στην άμβλυνση των διαταραχών του εφοδιασμού που έχουν αρνητικές επιπτώσεις στους πολίτες και την ευρωπαϊκή οικονομία.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 663/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τη θέσπιση προγράμματος ενίσχυσης της οικονομικής ανάκαμψης με τη χορήγηση κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής για έργα στον τομέα της ενέργειας.

² COM(2010) 191 της 27.4.2010.

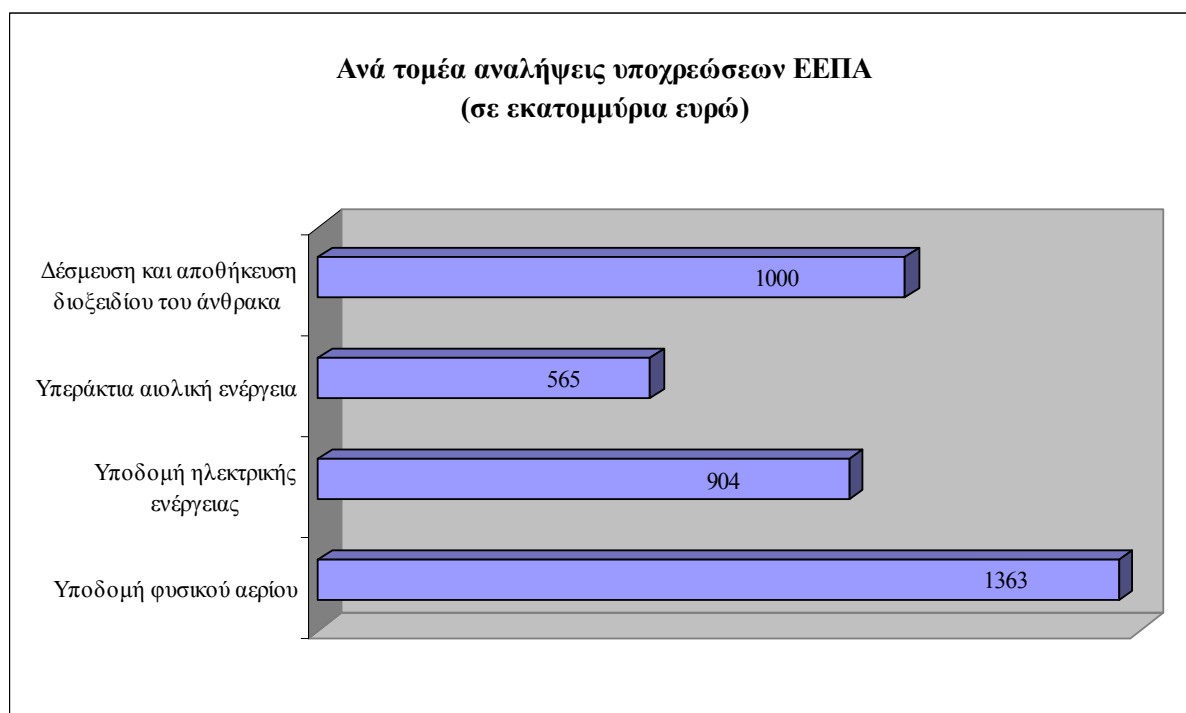
³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1233/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2010, για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 663/2009, για τη θέσπιση προγράμματος ενίσχυσης της οικονομικής ανάκαμψης με τη χορήγηση κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής για έργα στον τομέα της ενέργειας.

⁴ COM(2010) 677 της 17.11.2010.

Όπως αναφέρεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 4^{ης} Φεβρουαρίου 2011 «*Η ασφαλής, εξασφαλισμένη, αειφόρος και οικονομικά προσιτή ενέργεια, η οποία θα συμβάλει στην ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα για την Ευρώπη. Η δράση σε επίπεδο ΕΕ μπορεί και πρέπει να προσδώσει προστιθέμενη αξία στο στόχο αυτό*». Το ΕΕΠΑ έχει συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη αυτού του στόχου. Τα μελλοντικά ενεργειακά προγράμματα μπορούν να βασιστούν στην πείρα που αποκτήθηκε από το μοντέλο ΕΕΠΑ.

Όσον αφορά την εκτέλεση του προϋπολογισμού, χάρη στις προσπάθειες όλων των εμπλεκόμενων, κατέστη δυνατό να αναληφθούν οι νομικές δεσμεύσεις για όλα τα σχέδια έργων ΕΕΠΑ εντός της προθεσμίας της 31ης Δεκεμβρίου 2010, που προβλέπεται από τον κανονισμό. Η επιδιωκόμενη με το πρόγραμμα ανάκαμψη υπαγόρευσε αυτή την ασυνήθιστα σύντομη και δύσκολο να τηρηθεί προθεσμία. Για τον ίδιο λόγο, το πρόγραμμα στοχεύει μόνο σε ώριμα έργα, τα οποία ήταν έτοιμα να επισύρουν κεφαλαιουχικές δαπάνες στο τέλος του 2010 και, συνεπώς, να τονώσουν την οικονομική ανάκαμψη.

Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2010, είχαν αναληφθεί οι νομικές δεσμεύσεις για καθένα από τα 59 σχέδια έργων για τα οποία είχε εγκριθεί χρηματοδοτική συνδρομή από το ΕΕΠΑ. Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή εξέδωσε 44 αποφάσεις επιχορήγησης έργων υποδομής στους τομείς του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας και υπέγραψε με δικαιούχους έξι συμφωνίες επιχορήγησης που αφορούν τη δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (CCS) και εννέα που αφορούν την υπεράκτια αιολική ενέργεια (ΥΑΙΕ). Πρόκειται για αναλήψεις υποχρεώσεων που συμποσούνται σε 3,833 δις. ευρώ, ποσό που ισοδυναμεί με 96,3% του συνολικού προϋπολογισμού του ΕΕΠΑ. Το αποτέλεσμα αυτό είναι εξαιρετικό, εάν ληφθούν υπόψη το τεράστιο πεδίο του προγράμματος και η πιεστική προθεσμία.

Την πρόοδο υλοποίησης αντικατοπτρίζει επίσης ο επιταχυνόμενος ρυθμός πληρωμών. Μέχρι το τέλος του 2010, καταβλήθηκαν στους δικαιούχους 700 εκατ. ευρώ, αναλυτικά: 361 εκατ. ευρώ για έργα υποδομών στους τομείς φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας, 146 εκατ. ευρώ για έργα υπεράκτιας αιολικής ενέργειας (ΥΑΙΕ) και 193 εκατ. ευρώ για έργα

δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα (CCS). Κατά τους πρώτους μήνες του 2011, αναμένεται να υποβληθούν οι καταστάσεις δαπανών για τα περισσότερα από αυτά τα έργα, με αποτέλεσμα σημαντικές επιστροφές των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν το 2010. Στις επόμενες ενότητες αναλύεται η ανά τομέα υλοποίηση του προγράμματος.

2. Υποδομές φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας

Η υλοποίηση του σκέλους του προγράμματος που καλύπτει τους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου ήταν πολύ ικανοποιητική το 2010.

Κατά τη διάρκεια του έτους ολοκληρώθηκαν ήδη τρία έργα υποδομής. Ο αγωγός που συνδέει την Ουγγαρία και τη Ρουμανία, και εγκαινιάστηκε στις 14 Οκτωβρίου, είναι η πρώτη διασύνδεση φυσικού αερίου υψηλής πίεσης μεταξύ των δύο χωρών. Στις 24 Οκτωβρίου εγκαινιάστηκε το πρώτο από τέσσερα έργα αντίστροφης ροής στην Αυστρία, στις εγκαταστάσεις εισαγωγής φυσικού αερίου Baumgarten, που θα καταστήσει δυνατή τη μεταφορά φυσικού αερίου από τη Γερμανία προς τις χώρες που συνορεύουν με την Αυστρία. Στις 23 Δεκεμβρίου εγκαινιάστηκε η σύνδεση Ουγγαρίας-Κροατίας, η πρώτη απευθείας διασύνδεση μεταξύ της Κροατίας και του ευρωπαϊκού δικτύου φυσικού αερίου, δυναμικότητας 6 δισεκατομμυρίων κυβικών μέτρων ετησίως (bcm/y).

Εξι επιπλέον έργα έχουν φθάσει στην τελική φάση και θα ολοκληρωθούν εντός του 2011:

- ο διπλασιασμός της δυναμικότητας, κατά 10 bcm/y, του αγωγού φυσικού αερίου στο Βέλγιο, ο οποίος καθιστά δυνατή τη σύνδεση με τη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο·
- η βελτίωση της διαλειτουργικότητας μεταξύ των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας της Αυστρίας και της Ουγγαρίας, μέσω υπερσύγχρονης οπτικής γραμμής διασύνδεσης Βιέννης-Győr τάσεως 400 kV·
- η ολοκλήρωση των εγκαταστάσεων του τσεχικού κόμβου αποθήκευσης φυσικού αερίου στα τσεχο-πολωνικά σύνορα, η οποία θα αυξήσει την δυναμικότητα κατά 15%·
- το έργο για την αντίστροφη ροή στην Πολωνία, που θα αναβαθμίσει το σημείο διασυνοριακής σύνδεσης μεταξύ Πολωνίας και Γερμανίας, και ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση αρκετών τμημάτων του πολωνικού συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου·
- η ανάπτυξη των διασυνοριακών διασυνδέσεων ηλεκτρικής ενέργειας Πορτογαλίας-Ισπανίας και
- το ένα από τα δύο έργα για την αντίστροφη ροή στη Σλοβακία, με το οποίο θα εξασφαλιστεί η αμφίδρομη ροή φυσικού αερίου μεταξύ Σλοβακίας και Τσεχικής Δημοκρατίας, καθώς και μεταξύ Σλοβακίας και Αυστρίας.

Από τα 44 σχέδια έργων, οι εργασίες κατασκευής είναι σε εξέλιξη σε 17 έργα φυσικού αερίου και 5 έργα ηλεκτρικής ενέργειας, όπως για παράδειγμα:

- ο τερματικός σταθμός ΥΦΑ (υγροποιημένου φυσικού αερίου) στην τοποθεσία Świnoujście, στην Πολωνία·

- η γραμμή διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας Halle/Saale-Schweinfurt, στη Γερμανία·
- τα μέτρα που έλαβε η Ισπανία για να υποστηρίξει το έργο γραμμής διασύνδεσης φυσικού αερίου μεταξύ Ισπανίας και Γαλλίας μέσω των δυτικών Πυρηναίων·
- τα έργα για την αντίστροφη ροή στην Πορτογαλία, καθώς και μεταξύ Λετονίας και Λιθουανίας είναι επίσης σε προχωρημένο στάδιο κατασκευής.

Κατά το 2010, για 35 έργα (29 στον τομέα του φυσικού αερίου και 6 στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας) προκηρύχθηκαν διαγωνισμοί και παραγγέλθηκε εξοπλισμός μακροχρόνιας παράδοσης, όπως για παράδειγμα:

- τα έργα γραμμών διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας Nordbalt 1 και 2 και Estlink·
- οι διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας Ιρλανδίας – Ηνωμένου Βασιλείου, Σικελίας – ηπειρωτικής Ιταλίας και Σικελίας – Μάλτας, καθώς και η ανάπτυξη του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας της Μάλτας·
- η διασύνδεση φυσικού αερίου Ρουμανίας-Βουλγαρίας·
- το έργο διασύνδεσης των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας Γαλλίας-Ισπανίας·
- διάφορα έργα για την αντίστροφη ροή φυσικού αερίου στη Σλοβακία, την Τσεχική Δημοκρατία, την Αυστρία και την Ουγγαρία και παρόμοια έργα για την αντίστροφη ροή μεταξύ Πολωνίας και Γερμανίας, καθώς και μεταξύ Πολωνίας και Τσεχικής Δημοκρατίας.

Σε ορισμένα έργα παρατηρούνται κάποιες καθυστερήσεις που οφείλονται στην έλλειψη δεσμευτικών συμβάσεων με τους προμηθευτές φυσικού αερίου ή σε πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδότησης, συγκεκριμένα:

- τα τρία σχέδια έργων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του νότιου διαδρόμου μεταφοράς φυσικού αερίου, ήτοι: «Ναμπούκο», «ITGI-Ποσειδών» και η διακλάδωση «IGB» Ελλάδας-Βουλγαρίας·
- το σχέδιο έργου Galsi, μέσω του οποίου θα τροφοδοτείται με αλγερινό φυσικό αέριο το ιταλικό σύστημα, μέσω Σαρδηνίας, και ενδεχομένως η Κορσική·
- το σχέδιο έργου διασύνδεσης φυσικού αερίου Γαλλίας-Βελγίου, στο οποίο έχει σημειωθεί πρόοδος από τη βελγική πλευρά (αλλά εξακολουθεί να τελεί υπό αναστολή από την γαλλική πλευρά)·
- οι εργασίες για τον τερματικό σταθμό ΥΦΑ στη Κύπρο.

Αναβάθμιση του συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου στη Σλοβενία μεταξύ των συνόρων Σλοβενίας-Αυστρίας και της Λιουμπλιάνας

Το πρόγραμμα απετέλεσε μοναδική ευκαιρία για την προώθηση στρατηγικών επενδυτικών σχεδίων της ΕΕ, ιδιαίτερα σε μία περίοδο κατά την οποία αμιγώς εμπορικοί λόγοι, σε συνδυασμό με την οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, έχουν περιορίσει τις νέες επενδύσεις.

Το ΕΕΠΑ έχει προσδώσει πραγματικά ευρωπαϊκή διάσταση στην υποδομή φυσικού αερίου, γεγονός που καθιστά δυνατή την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη εφαρμογή της τρίτης δέσμης μέτρων για την εσωτερική αγορά και του νέου κανονισμού για την ασφάλεια του εφοδιασμού με φυσικό αέριο, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 2 Δεκεμβρίου 2010. Το πρόγραμμα συνέβαλε στη βελτίωση του τρόπου λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου, με τη δημιουργία διασυνδέσεων μεταξύ των δυτικών και ανατολικών τμημάτων της ΕΕ, με κράτη μέλη της περιφέρειας της ΕΕ και με χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, με την προοδευτική συμπλήρωση ενός αμφίδρομου δικτύου αγωγών φυσικού αερίου και τη σύνδεση των «ενεργειακών νησίδων». Με την ολοκλήρωση των έργων θα είναι πολύ πιο περιορισμένος ο αντίκτυπος ενδεχόμενης κρίσης στον τομέα του φυσικού αερίου, όπως αυτής του Ιανουαρίου 2009. Επιπλέον, αποτελούν σαφή μηνύματα της Ευρωπαϊκής

Ένωσης προς τους εξωτερικούς προμηθευτές της — Τουρκμενιστάν, Αζερμπαϊτζάν και Ιράκ ως προς τον νότιο διάδρομο και Αλγερία ως προς τον διάδρομο της Μεσογείου (Galsi) — σχετικά με το συμφέρον της για διαφοροποίηση των οδύσεων ενεργειακού εφοδιασμού της. Η χρηματοδοτούμενα έργα στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας προσέδωσαν ισχυρή ώθηση στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, με την πλήρη συμμετοχή όλων των τμημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και επιφέρουν σημαντικές βελτιώσεις στην ασφάλεια του εφοδιασμού των εμπλεκόμενων χωρών και περιφερειών. Με το πρόγραμμα θα εξαιρεθούν τα σημεία συμφόρησης και θα ενσωματωθούν οι μέχρι τώρα «ενεργειακές νησίδες», όπως τα κράτη της Βαλτικής και της Ιβηρικής Χερσονήσου, η Ιρλανδία, η Σικελία και η Μάλτα. Πολλές νέες διασυνδέσεις είναι επίσης σημαντικότερες για την ένταξη των ανανεώσιμων πηγών στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας.

Εν κατακλείδι, το ΕΕΠΑ έχει επισπεύσει την υλοποίηση των έργων με τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων δράσεων: τεχνικών μελετών, μελετών εκτέλεσης και περιβαλλοντικών, της προμήθειας εξοπλισμού μακροχρόνιας παράδοσης (σωληναγωγοί, καλώδια, σταθμοί μετατροπής, μετασχηματιστές, κλπ.), καθώς και κατασκευαστικών εργασιών. Χάρη στο πρόγραμμα, οι φορείς των έργων μπόρεσαν να εξασφαλίσουν ευκολότερα συμπληρωματική χρηματοδότηση από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς: είναι εν εξελίξει ή έχουν ήδη ολοκληρωθεί οι διαπραγματεύσεις δανειοδότησης 15 έργων. Επιπλέον, η χρηματοδοτική στήριξη από το ΕΕΠΑ έχει βοηθήσει να δοθεί προτεραιότητα από τις εθνικές διοικήσεις σε πολλά έργα που αντιμετώπιζαν σοβαρά προβλήματα αδειοδότησης για περιβαλλοντικούς λόγους.

3. Υπεράκτια αιολική ενέργεια (ΥΑιΕ)

Τα έργα που χρηματοδοτούνται από το ΕΕΠΑ αφορούν την αντιμετώπιση των βασικών προκλήσεων και τις προτεραιότητες που επισημαίνονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για την υπεράκτια αιολική ενέργεια⁵, στη βιομηχανική πρωτοβουλία για την αιολική ενέργεια που συγκαταλέγεται στο Στρατηγικό Σχέδιο Ενεργειακών Τεχνολογιών, καθώς και στη δέσμη μέτρων για τις ενεργειακές υποδομές. Οι τεχνολογίες που θα επιδειχθούν και θα εγκατασταθούν σε μεγάλη κλίμακα – καινοτόμες κατασκευές έδρασης, υπεράκτιες ανεμογεννήτριες πολλών μεγαβάτ, τεχνολογία δομοστοιχειωτής ενσωμάτωσης στο δίκτυο κ.λπ.– είναι απαραίτητες προκειμένου να επιτευχθούν οι φιλόδοξοι στόχοι που έχει θέσει η ΕΕ για τη διεύρυνση της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας στην αγορά μέχρι το 2020 και μετέπειτα.

Χάρη στη στήριξη από την ΕΕ, εξασφαλίστηκε η εγκατάσταση των πρώτων μεγάλης ισχύος (400 MW) υπεράκτιων αιολικών πάρκων σε πολύ μεγάλη απόσταση από τις ακτές (περισσότερο από 100 χλμ) και σε βαθιά ύδατα (βαθύτερα από 40 m). Οι επιχορηγήσεις ΕΕΠΑ για τον τομέα της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας θα αυξήσουν άμεσα τη δυναμικότητα ηλεκτροπαραγωγής χωρίς ανθρακούχες εκπομπές κατά περίπου 1500 MW. Η συμβολή των επιχορηγήσεων ΕΕΠΑ είναι καθοριστική για να επιτύχουν τα κράτη μέλη της ΕΕ τους δεσμευτικούς στόχους για την ηλεκτροπαραγωγή από ανανεώσιμες πηγές το 2020. Οι επιχορηγήσεις είναι επίσης θεμελιώδους σημασίας για τα πρώτα βήματα προς τη συγκρότηση ευρωπαϊκού υπεράκτιου δικτύου, με συνακόλουθη αύξηση της δυνατότητας συναλλαγών ηλεκτρικής ενέργειας στην εσωτερική αγορά.

⁵ COM(2008) 768.

Το μέρος «ανεμογεννήτριες και οι υπεράκτιες φέρουσες κατασκευές» του προγράμματος (έργα στο γερμανικό και το βελγικό τμήμα της Βόρειας Θάλασσας) είναι το πλέον προηγμένο: έχουν πραγματοποιηθεί οι σχεδιαστικές μελέτες και οι έρευνες εδάφους, έχουν συναφθεί συμβάσεις με τους βασικούς προμηθευτές, έχει εγκριθεί η έναρξη εργασιών και έχει προετοιμαστεί λεπτομερώς η υλικοτεχνική υποστήριξη για την εγκατάστασή τους. Πολλά έργα βρίσκονται ήδη στη φάση της κατασκευής και εγκατάστασης και, το φθινόπωρο του 2010, εγκαινιάστηκε η τροφοδότηση του γερμανικού δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας με ενέργεια παραγόμενη από υπεράκτια υποδομή αιολικής ενέργειας που συγχρηματοδοτείται από το ΕΕΠΑ. Αποτέλεσμα της ταχείας προόδου αυτών των έργων ήταν η αύξηση των παραγγελιών και των θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις κατασκευής υπεράκτιων ανεμογεννητριών και χαλύβδινων θεμελίων, κυρίως στις περιοχές Bremerhaven και Cuxhaven της βόρειας Γερμανίας.

Ένα άλλο έργο μείζονος σημασίας για την ευρωπαϊκή βιομηχανία είναι το κέντρο δοκιμών υπεράκτιων ανεμογεννητριών και υπεράκτιων φερουσών κατασκευών, που θα βρίσκεται στην πόλη Aberdeen. Σημαντική πρόοδος έχει σημειωθεί σε θέματα όπως η έγκριση και η διαμόρφωση του νομικού και εμπορικού πλαισίου για τη διαχείριση των εγκαταστάσεων δοκιμών.

Ανεμογεννήτριες πολλών μεγαβάτ και υπεράκτιες κατασκευές έδρασης, με συγχρηματοδότηση από το ΕΕΠΑ, που είναι εγκατεστημένες στον σταθμό Bard I στο γερμανικό τμήμα της Βόρειας Θάλασσας

Πρόοδος σημειώθηκε επίσης στις δραστηριότητες σχεδιασμού, προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων στο πεδίο «ενοποίηση του δικτύου αιολικής ενέργειας μέσω πολλαπλών συνδέσεων» (Kriegers Flak, Cobra Cable και κόμβος συνεχούς ρεύματος υψηλής τάσης (HVDC) στη Σκωτία). Τα έργα αυτά συχνά απαιτούν συντονισμό των αρμοδίων αρχών διαφορετικών κρατών μελών ή/και υπόκεινται σε σύστημα συγχρηματοδότησης διεπόμενο από αυστηρές κανονιστικές ρυθμίσεις. Για τα έργα αυτά ήταν επίσης σημαντικό να διασφαλιστεί η δυνατότητα αξιοποίησης των καινοτόμων τεχνολογιών HVDC. Προκειμένου

να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες μεταξύ αυτών των έργων και η συμβολή τους στην ανάπτυξη υπεράκτιου δικτύου, η Επιτροπή θα διοργανώσει το 2011 ημερίδα εργασίας με τους φορείς των έργων.

Το 2011 θα συνεχιστεί ή θα αρχίσει η εκτέλεση των υπεράκτιων εργασιών όλων των σχεδίων έργων που υπάγονται στο μέρος «ανεμογεννήτριες και οι υπεράκτιες φέρουσες κατασκευές» του προγράμματος. Με τα έργα που αφορούν την ενοποίηση του δικτύου αιολικής ενέργειας θα καθοριστούν οι βέλτιστες οδεύσεις και οι τεχνικές προδιαγραφές για τα δομοστοιχεία διασύνδεσης, θα συνεχιστούν οι διαδικασίες αδειοδότησης και θα οριστικοποιηθούν οι συμβάσεις με τους προμηθευτές εξοπλισμού.

Πρέπει να τονιστεί ότι η έγκαιρη επίτευξη όλων των ενδιάμεσων στόχων των έργων ΕΕΠΑ εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ταχεία πρόοδο των διαδικασιών αδειοδότησης. Επίσης ζωτικής σημασίας είναι άλλες προϋποθέσεις, όπως η διασφάλιση της σύνδεσης των υπεράκτιων αιολικών πάρκων με το δίκτυο και της δυνατότητας να αξιοποιείται πλήρως η διαθέσιμη χρονοθυρίδα (άνοιξη και καλοκαίρι) για την εκτέλεση των υπεράκτιων εργασιών εγκατάστασης των ανεμογεννητριών. Μέχρι το τέλος του 2011, αναμένεται ότι θα έχει δαπανηθεί από τους δικαιούχους περίπου το ήμισυ του προϋπολογισμού του ΕΕΠΑ για την ΥαΙΕ, ύψους 565 εκατομμυρίων ευρώ.

4. Δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (CCS)

Το ΕΕΠΑ αποτελεί βασικό μέσο για την επίτευξη του στόχου της ΕΕ να καταστεί η τεχνολογία CCS εμπορικά βιώσιμη μέχρι το 2020. Με το ΕΕΠΑ χρηματοδοτούνται άμεσα τα έξι από τα δώδεκα σχέδια έργων CCS τα οποία, όπως έχει ζητήσει το Συμβούλιο της ΕΕ, θα πρέπει να τεθούν σε λειτουργία μέχρι το 2015. Το πρόγραμμα — σύμφωνα με την βιομηχανική πρωτοβουλία για τη CCS που συγκαταλέγεται στο Στρατηγικό Σχέδιο Ενεργειακών Τεχνολογιών — καλύπτει την επίδειξη και των τριών διαφορετικών τεχνολογιών δέσμευσης (δέσμευση μετά την καύση, δέσμευση πριν από την καύση, καύση με οξυγόνο (oxyfuel)), καθώς και διαφορετικών τρόπων αποθήκευσης (σε εξαντλημένα κοιτάσματα υδρογονανθράκων και σε αλμυρούς υδροφορείς).

Μια πρώτη αξιολόγηση, από τις υπηρεσίες της Επιτροπής σε συνεργασία με τους αντιπροσώπους των εθνικών αρχών, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι και τα έξι έργα CCS εξελίσσονται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών προμελετών εφαρμογής (front-end engineering and design, FEED) που αφορούν τις εγκαταστάσεις δέσμευσης και την εξερεύνηση των τοποθεσιών αποθήκευσης CO₂. Για όλα τα έργα ολοκληρώνονται οι διαδικασίες υποβολής αιτήσεων για τις απαραίτητες άδειες και εγκρίσεις κάθε μονάδας επίδειξης της CCS από το οικείο κράτος μέλος. Έχουν ήδη ληφθεί κάποιες από τις άδειες που απαιτούνται για την κατασκευή και λειτουργία σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και μερικές άδειες για εγκαταστάσεις δέσμευσης. Σημειώθηκε επίσης πρόοδος στην εξερεύνηση πιθανών τόπων αποθήκευσης που αφορούν τα έργα.

Ωστόσο, σημειώθηκαν ορισμένες καθυστερήσεις, εν μέρει λόγω της νομικής αβεβαιότητας σχετικά με τις λεπτομέρειες της κανονιστικής ρύθμισης της αποθήκευσης CO₂, που οφείλεται στην υπό εξέλιξη μεταφορά της οδηγίας CCS⁶ στην εθνική νομοθεσία. Τα κράτη μέλη έχουν προθεσμία μέχρι τις 25 Ιουνίου του 2011 για τη μεταφορά της οδηγίας CCS στην εθνική νομοθεσία. Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2010, κανένα από τα κράτη μέλη δεν είχε μεταφέρει

⁶ Οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς, ΕΕ L 140 της 5ης Ιουνίου 2009.

την οδηγία στην οικεία εθνική νομοθεσία και, ως εκ τούτου, δεν έχουν ακόμη υποβληθεί στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών αιτήσεις για τη μόνιμη αποθήκευση CO₂.

Όπως απαιτείται από τον κανονισμό ΕΕΠΑ, η γνώση που αποκτάται κατά τη διάρκεια όλων των έργων ανταλλάσσεται μέσω του δικτύου έργων CCS (<http://www.ccsnetwork.eu>). Το δίκτυο προτάθηκε από την Επιτροπή το 2008 με σκοπό να επιταχυνθεί η ανάπτυξη της CCS, με τον συντονισμό των πρωτοπόρων έργων και τη διευκόλυνση της αμοιβαίας άντλησης διδαγμάτων και με την ευρύτερη προβολή της ιδέας της CCS. Το 2010, διοργανώθηκαν από το δίκτυο έργων CCS τρεις εκδηλώσεις ανταλλαγής γνώσεων. Στην πρώτη τέτοια εκδήλωση του 2011, που πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο στο Μπρίντιζι, συμμετείχαν επίσης εκπρόσωποι από τις ΗΠΑ, στο πλαίσιο του Συμβουλίου Ενέργειας ΕΕ-ΗΠΑ. Το γεγονός αυτό μπορεί να θεωρηθεί ως ένα πρώτο βήμα προς την παγκόσμια ανταλλαγή γνώσεων.

Στο Belchatow (Πολωνία) έχει σημειωθεί πρόοδος τόσο στο θέμα της αποθήκευσης όσο και της δέσμευσης. Η τελική απόφαση για την επιλογή του τόπου αποθήκευσης θα ληφθεί στα μέσα του 2011. Η ακριβής όδευση του αγωγού και η αδειοδότηση θα ακολουθήσουν την οριστική επιλογή του τόπου αποθήκευσης. Όσον αφορά τη δέσμευση, οι εργασίες της μελέτης FEED σχετικά με τις εγκαταστάσεις δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα ξεκίνησαν τον Νοέμβριο του 2009 και είχαν σχεδόν ολοκληρωθεί τον Φεβρουάριο του 2011. Η σύμβαση με τον κύριο προμηθευτή του εξοπλισμού αναμένεται να υπογραφεί την άνοιξη.

Όσον αφορά το έργο στην τοποθεσία Jaenschwalde (Γερμανία), ξεκίνησε η διαδικασία διαγωνισμού για τις εννέα κύριες συνιστώσες του έργου και έχουν ληφθεί προσφορές που πληρούν τους όρους. Οι διαπραγματεύσεις σχετικά με τη σύμβαση για τη μονάδα διαχωρισμού αέρα, τη μεγαλύτερη συνιστώσα του έργου ΕΕΠΑ, διεξήχθησαν τον Φεβρουάριο του 2011. Αναμένεται να υπογραφεί σύντομα σύμβαση με προμηθευτή. Το κύριο επιχειρησιακό σχέδιο που αφορά τη μεταφορά και αποθήκευση στο Birkholz εγκρίθηκε τον Ιανουάριο του 2011.

Στο πλαίσιο του έργου επίδειξης (ROAD) στο Ρότερνταμ (Κάτω Χώρες) δημοπρατήθηκε η μονάδα δέσμευσης. Εκπονήθηκαν έξι προκαταρκτικές μελέτες και δύο μελέτες FEED. Παράλληλα, επιλέχθηκε τεχνικό σχέδιο για τη μεταφορά και την αποθήκευση, ολοκληρώθηκαν οι μελέτες όδευσης του αγωγού και εκπονήθηκε γεωλογική μελέτη πεδίου. Η εναρκτήρια προκήρυξη για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου επίδειξης ROAD υποβλήθηκε το 2010 και πρόκειται να ακολουθήσουν, τον Μάρτιο του 2011, οι αιτήσεις αδειοδότησης.

Στην Ιταλία, η πιλοτική μονάδα άρχισε να λειτουργεί και η πειραματική φάση άρχισε τον Ιούνιο του 2010. Για την μονάδα επίδειξης του Porto Tolle, έχουν επιλεγεί τέσσερις ανάδοχοι για τη διεξαγωγή των μελετών FEED που αφορούν τη μονάδα δέσμευσης διοξειδίου του άνθρακα. Οι συμβάσεις ανατέθηκαν τον Αύγουστο του 2010 και οι μελέτες θα ολοκληρωθούν τον Απρίλιο του 2011. Η μελέτη για τον προσδιορισμό των κατάλληλων γεωλογικών σχηματισμών αποθήκευσης CO₂ στη βόρεια Αδριατική βασίστηκαν σε λεπτομερή σύνολα δεδομένων (δισδιάστατα και τρισδιάστατα σεισμικά δεδομένα) και σε πληροφορίες από γεωτρήσεις. Έχει επιλεγεί υπεράκτιος αλμυρός υδροφορέας στη βόρεια Αδριατική και πραγματοποιούνται λεπτομερείς μελέτες ταμιευτήρα για να διαμορφωθεί πληρέστερη εικόνα.

Η πιλοτική εγκατάσταση CCS στην τοποθεσία Jaenschwalde, Γερμανία

Τα κύρια τεχνικά επιτεύγματα σχετικά με τη δέσμευση του CO₂ στην Compostilla (Ισπανία) αποτελούν η κατασκευή της μονάδας ανάπτυξης της τεχνολογίας oxyfuel 30 MW, που θα τεθεί σε λειτουργία εντός του τρέχοντος έτους. Τα κύρια ορόσημα στον τομέα της δέσμευσης του CO₂ είναι η δομική ανάλυση και οι στρατηγικές μελέτες αξιολόγησης του τόπου και χαρακτηρισμού των ταμιευτήρων. Για τον προσδιορισμό των χαρακτηριστικών του υπόγειου τόπου αποθήκευσης CO₂ πραγματοποιήθηκε τρισδιάστατη σεισμική έρευνα και συγκεντρώθηκαν τρισδιάστατα μαγνητοτελλουρικά δεδομένα.

Στο Hatfield (Ηνωμένο Βασίλειο) ολοκληρώθηκε η μελέτη FEED για το τμήμα του έργου που αφορά τη δέσμευση CO₂. Σημαντική πρόοδος σημειώθηκε επίσης όσον αφορά τον χαρακτηρισμό του τόπου αποθήκευσης. Ωστόσο, τον Δεκέμβριο του 2010 πτώχευσε η μητρική εταιρεία (Powerfuel plc) του συντονιστή του έργου (Powerfuel Power Ltd). Το γεγονός αυτό επηρέασε το σχέδιο χρηματοδότησης και σταμάτησαν οι εργασίες που αφορούν τη δέσμευση CO₂. Κατά συνέπεια, οι δικαιούχοι ζήτησαν την αναστολή του έργου μέχρις ότου βρεθεί νέος επενδυτής. Τον Μάρτιο του 2011 προκρίθηκε ο προτιμητέος πλειοδότης. Το έργο θα ήταν, κατ' αρχήν, δυνατόν να συνεχιστεί μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, εφόσον ο νέος επενδυτής έχει τις οικονομικές και τεχνικές δυνατότητες που απαιτούνται.

5. Παρακολούθηση και διαχείριση των κινδύνων

Τα μεγάλης κλίμακας έργα υποδομής, όπως αυτά που χρηματοδοτούνται από το ΕΕΠΑ ενέχουν σημαντικούς τεχνολογικούς, οικονομικούς και διοικητικούς κινδύνους. Για τη διαχείριση των κινδύνων και τη στενή παρακολούθηση της προόδου των έργων, η Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή σειρά διαδικασιών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά την υλοποίηση των έργων από πολύ πρώιμο στάδιο, με επισκέψεις στους τόπους εκτέλεσής τους, συνοδευόμενη από αντιπροσώπους των εθνικών αρχών. Επιπλέον, η Επιτροπή διοργανώνει τακτικές συνεδριάσεις, χωριστά με κάθε

φορέα έργου. Επιπλέον, οι δικαιούχοι υποβάλλουν τακτικά τεχνικές εκθέσεις στην Επιτροπή και τις εθνικές αρχές. Για κάθε έργο ΕΕΠΑ πρέπει να παραδίδεται, τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ενδιάμεση τεχνική έκθεση μαζί με κατάσταση δαπανών (καθώς και πιστοποιητικό ελέγχου). Η Επιτροπή βασίζεται επίσης στην υποστήριξη ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων στους οποίους ανατίθενται τα καθήκοντά επανεξέτασης (επισκέψεις, συναντήσεις, αξιολογήσεις των ενδιάμεσων εκθέσεων, κ.λπ.).

Το δεύτερο εξάμηνο του 2010 διενεργήθηκε εσωτερικός έλεγχος του σταδίου επιλογής και ανάθεσης του ΕΕΠΑ. Οι ελεγκτές έμειναν ικανοποιημένοι, αλλά επεσήμαναν τα περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά την προβολή της κοινοτικής χρηματοδοτικής στήριξης και τη διαχείριση των κινδύνων. Οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες της Επιτροπής ασχολήθηκαν με τα ζητήματα που τέθηκαν και έχει καταστρωθεί σχέδιο δράσης για τον σκοπό αυτό.

6. Μια νέα χρηματοδοτική διευκόλυνση για την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Σε δήλωση που προσαρτάται στο κανονισμό ΕΕΠΑ, η Επιτροπή δεσμεύτηκε ότι τα κονδύλια του ΕΕΠΑ που δεν θα καθίστατο δυνατόν να δεσμευτούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2010 θα ήταν δυνατόν να ανακαταμεμηθούν για τη χρηματοδότηση έργων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Εν τέλει, αποδείχθηκε ότι ποσό περίπου 146 εκατ. ευρώ, δηλαδή 3,7% του προϋπολογισμού του ΕΕΠΑ, δεν θα καθίστατο δυνατόν να δεσμευτεί έως τα τέλη του 2010. Για να τηρήσει τη δέσμευσή της, η Επιτροπή είχε ήδη προτείνει, στις 31 Μαΐου 2010, την τροποποίηση του κανονισμού ΕΕΠΑ. Μετά από αυτή την πρόταση, στις 15 Δεκεμβρίου 2010 εκδόθηκε ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1233/2010³, ο οποίος προβλέπει τη δημιουργία χρηματοδοτικής διευκόλυνσης πρωτοβουλιών για την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» για την αειφόρο ανάπτυξη και την απασχόληση και στο «Σχέδιο για την ενεργειακή απόδοση, 2011»⁷, που εκδόθηκε προσφάτως, και συμπληρώνει άλλα προγράμματα και χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, όπως τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, το πρόγραμμα «Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη» και το πρόγραμμα πλαίσιο έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης. Η προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα συμβάλει στην πράσινη ανάπτυξη, στην οικοδόμηση ανταγωνιστικής και αειφόρου οικονομίας και στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Η νέα διευκόλυνση θα έχει τη μορφή επενδυτικού ταμείου, με αρχικούς μετόχους την ΕΕ και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), το οποίο θα υποστηρίζεται με την παροχή τεχνικής βοήθειας και με μέτρα ευαισθητοποίησης των τοπικών, περιφερειακών και εθνικών αρχών, ώστε να προωθείται η βέλτιστη αξιοποίηση των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής για αειφόρο ενέργεια, ιδίως για βελτιώσεις της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας όσον αφορά τις κατοικίες και τα άλλα είδη κτηρίων. Η ΕΕ θα συνεισφέρει 146 εκατ. ευρώ στη χρηματοδοτική διευκόλυνση και η ΕΤΕπ έως 75 εκατ. ευρώ. Σε μεταγενέστερο στάδιο, είναι δυνατόν να ενταχθούν και άλλοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.

Οι δικαιούχοι της διευκόλυνσης θα είναι τοπικές, περιφερειακές και (όπου αυτό δικαιολογείται) εθνικές δημόσιες αρχές, καθώς και δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς που ενεργούν για λογαριασμό των δημοσίων αρχών. Από τη διευκόλυνση θα παρέχονται δάνεια, εγγυήσεις

⁷ COM(2011) 109 της 8.3.2011.

και ίδια κεφάλαια καθώς και τεχνική βοήθεια (κατά το πρότυπο της Ευρωπαϊκής Διευκόλυνσης Τοπικής Ενεργειακής Συνδρομής (ELENA)). Η διευκόλυνση θα επενδύει σε έργα εξοικονόμησης ενέργειας, ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ιδίως σε αστικές περιοχές, τα οποία θα έχουν μετρήσιμο και ουσιαστικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάκαμψη εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην αυξημένη ενεργειακή ασφάλεια και στη μείωση των εκπομπών θερμοκηπικών αερίων. Σε αυτά συγκαταλέγονται: μέτρα ενεργειακής εξοικονόμησης/απόδοσης σε δημόσια και ιδιωτικά κτίρια· επενδύσεις σε ενεργειακά αποδοτικά δίκτυα συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας (ΣΗΘ), συμπεριλαμβανομένης της συμπαραγωγής πολύ μικρής κλίμακας, και τηλεθέρμανσης/τηλεψύξης· αποκεντρωμένες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας συμπεριλαμβανομένης της συμπαραγωγής πολύ μικρής κλίμακας· καθαρές αστικές συγκοινωνίες· εκσυγχρονισμός υποδομών, όπως οδικού φωτισμού, και ευφυή δίκτυα· τεχνολογίες ενεργειακής απόδοσης και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με νεωτεριστικές και οικονομικές δυνατότητες.

Η Επιτροπή διαπραγματεύεται τώρα συμφωνία για να αναθέσει στην ΕΤΕπ τη σύσταση και τη διαχείριση αυτής της νέας διευκόλυνσης. Η συμφωνία μεταβίβασης αρμοδιοτήτων πρόκειται να υπογραφεί μέχρι τις 31 Μαρτίου 2011 το αργότερο. Η διευκόλυνση αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το δεύτερο τρίμηνο του 2011.

7. Συμπεράσματα

Μετά την εναρκτήρια φάση, η οποία περιγράφεται λεπτομερώς στην πρώτη έκθεση, του Απριλίου 2010, το ΕΕΠΑ έχει εισέλθει στη φάση υλοποίησης. Όπως προκύπτει από τα προαναφερόμενα, σημειώθηκε πρόοδος και στους τρεις τομείς που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα. Τα περισσότερα έργα βρίσκονται σε φάση κατασκευής ή ανάπτυξης και τρία έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Το ΕΕΠΑ έχει επισπεύσει την υλοποίηση των έργων με τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων δράσεων, όπως τεχνικών μελετών, μελετών εκτέλεσης και περιβαλλοντικών, της προμήθειας εξοπλισμού μακροχρόνιας παράδοσης, καθώς και κατασκευαστικών εργασιών. Επιπλέον, χάρη στο πρόγραμμα, οι φορείς των έργων μπόρεσαν να εξασφαλίσουν ευκολότερα συμπληρωματική χρηματοδότηση από χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Όπως αναφέρθηκε στην πρώτη έκθεση υλοποίησης, οι πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες για την έκδοση αδειών κατασκευής μπορεί να αποτελέσουν κίνδυνο για την έγκαιρη υλοποίηση των έργων. Ωστόσο, ακόμη και από την άποψη αυτή, το ΕΕΠΑ αποδεικνύεται επωφελές, δεδομένου ότι βοήθησε να δοθεί προτεραιότητα από τις εθνικές διοικήσεις σε πολυάριθμα έργα που αντιμετώπιζον καθυστερήσεις.

Όταν εκδόθηκε η πρώτη έκθεση δεν ήταν γνωστό το ακριβές ύψος των ενδεχομένως μη δεσμευμένων κονδυλίων. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής αξιολόγησαν, στη συνέχεια, διάφορες επιλογές για την ανακατανομή των αδιάθετων κονδυλίων, σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΕΠΑ. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την τροποποίηση του κανονισμού ΕΕΠΑ, τον Δεκέμβριο του 2010, ώστε να προβλέπεται η διάθεση των αχρησιμοποίητων κονδυλίων σε χρηματοδοτική διευκόλυνση για τη στήριξη αειφόρων ενεργειακών έργων.